

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Visie Sport en Bewegen in Het Hogeland (2021 - 2030)

Datum: 13 oktober 2021

Agendapunt: 14

Behandeling: Besluitvormend

Portefeuille-

houder(s): Wethouder T. De Vries

Steller: Ageeth Oskam a.oskam@hethogeland.nl

Zaaknummer: Z.HHL.043023

1. Samenvatting

Sport en bewegen is niet alleen leuk en gezellig maar draagt bij aan de gezondheid van onze inwoners en de leefbaarheid in ons gebied. We wandelen, fietsen, spelen, voetballen, volleyballen, tennissen en allerlei andere sporten bij onze verenigingen, op school, bij andere sportaanbieders of ergens in de publieke ruimte oftewel de omgeving in Het Hogeland. Om dit ook in de toekomst te kunnen (blijven) doen op een manier die aansluit bij de behoeften van onze inwoners, is het hebben van een gezamenlijke, actuele en gedragen visie van groot belang.

We hebben gesproken met inwoners, sportverenigingen en andere betrokkenen in Het Hogeland over hoe we de toekomst zien en welke thema's belangrijk zijn de komende jaren. Daarnaast leverde het vorig jaar met een groot aantal organisaties gesloten Lokaal Sportakkoord belangrijke input. Hieruit zijn voor de visie sport en bewegen vier aandachtsgebieden met een aantal ambities naar voren gekomen.

- Sport en bewegen in een uitnodigende en veilige omgeving (ook sportaccommodaties);
- Sport en bewegen met vitale sport- en beweegaanbieders;
- Sport en bewegen van jong tot oud;
- Inclusief sporten en bewegen.

De gemeente vergrijst en er is meer aandacht voor gezondheid. Als gevolg hiervan zien we dat onze inwoners andere manieren van sporten en bewegen ontdekken en dat er niet alleen meer bij sportverenigingen wordt gesport maar ook steeds meer in de omgeving. We willen de komende jaren samen met inwoners, organisaties en andere beleidsterreinen binnen de gemeente hierop inspelen. We sluiten met sport en bewegen aan bij de Omgevingsvisie en het maken van (omgevings-)plannen voor de inrichting van onze omgeving.

Sport en bewegen zijn dan wel geen wettelijke taken van de gemeente, we vinden ze wel belangrijk en waar het nodig is willen we sport en bewegen (blijven) stimuleren en voor iedereen bereikbaar houden. Dit willen we minder doen door financieel bij te dragen maar meer door (tijdelijke) ondersteuning aan te bieden van vereniging(adviseurs) en het beweegteam. Zij kunnen worden ingezet voor allerlei vragen van inwoners en organisaties op het gebied van sport en bewegen zoals hoe kan ik mijn vereniging toekomst bestendig

maken, hoe ontwikkelen we een nieuw of ander aanbod maar ook bij vragen over samenwerking. We nodigen het onderwijs, sportverenigingen en andere betrokken uit om dit integraal en samen op te pakken. De door ontwikkeling van onze sportaccommodaties stemmen we af op het gebruik en de behoefte van onze inwoners en verenigingen in de toekomst. Sport en bewegen werkt hierbij samen met vastgoed en met onderhoud en beheer.

Na vaststelling van de visie gaan we met dit kader met alle betrokken uitvoeringsplannen opstellen.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. De Visie Sport en Bewegen in Het Hogeland (2021 – 2030) vast te stellen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De gemeenten Bedum, De Marne, Eemsmond en Winsum zijn in 2019 samengevoegd tot de nieuwe gemeente Het Hogeland. Bij die nieuwe gemeente hoort ook een eigen visie op sport en bewegen.

In het coalitieakkoord (2019) is onder andere als doel opgenomen: “Sport is goed voor onze gezondheid en sportverenigingen zijn goed voor de sociale cohesie en leefbaarheid van onze dorpen”. Inmiddels werken het beweegteam en de verenigingsadviseurs door de hele gemeente Het Hogeland en dit breidt zich steeds verder uit. Tevens wordt op het gebied van preventie samengewerkt met gezondheid. Het hebben van een actuele en gedragen visie is van groot belang om integraal, samen met alle betrokkenen sport en bewegen door te ontwikkelen. Eén visie waarin richting wordt gegeven en ambities benoemd voor sport en bewegen voor de komende jaren.

In de ontwikkeling van de visie is nadrukkelijk de lijn doorgezet die is opgenomen in de “Startnotitie Sport- en Beweegvisie”, vastgesteld door de Raad op 28 mei 2020. Nieuwe tijden vragen om een sportbundeling ‘nieuwe stijl’, waarin niet alleen sportverenigingen een rol spelen, maar ook ruimte is voor dwarsverbanden met welzijn, onderwijs en met anders georganiseerde en ‘ongebonden’ sporten.

Bijgevoegde visie is samen met inwoners, sportverenigingen en andere sportaanbieders en organisaties ontwikkeld die bij sport en bewegen betrokken zijn (zie hoofdstuk 1 van de bijgevoegde visie). We willen na vaststelling van de visie samen met betrokkenen een uitvoeringsplan opstellen met als doel invulling te geven aan onze ambities. Het uitvoeringsplan bevat onze uitdagingen maar ook eventuele kansen kunnen worden opgenomen.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad stelt de hoofddoelen van beleid vast in visiedocumenten, beleidsnota's en de budgetcyclus.

3.3 Wettelijk of beleidskader

- Visiedocumenten ‘Ruimte’ en ‘Inwonerskracht’;
- Nationaal Sportakkoord: ‘Sport verenigt Nederland’;
- Lokaal Sportakkoord Het Hogeland;
- Koersdocument transformatie sociaal domein.

3.4 Historische context

De aanwezige stukken uit de voormalige gemeenten en rondom de herindeling op gebied van sport en bewegen zijn niet meegenomen bij de ontwikkeling van deze visie. Wel zijn een aantal historische feiten en cijfers in Het Hogeland betrokken.

4. Beoogd resultaat (of effect)

- Samen met inwoners en partners op het gebied van sport en bewegen en andere beleidsterreinen binnen de gemeente wordt een integraal uitvoeringsplan opgesteld voor de doorontwikkeling van de gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties. Deze worden een onderdeel van omgevingsplannen.
- Voor gemeentelijke sportaccommodaties ontstaan andere vormen van eigenaarschap en van onderhoud en beheer. Sport en bewegen, vastgoed en onderhoud en beheer werken hierbij integraal samen met sportverenigingen en andere betrokkenen.
- Er ontstaan nieuwe toekomstbestendige vormen van samenwerking die inspelen op ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen en de behoefte van inwoners en bijdragen aan een 'goede' gezondheid van Hogelandsters. We ondersteunen initiatieven van inwoners(groepen) in Het Hogeland. Verenigingsadviseurs en het beweegteam spelen hierin een verbindende en centrale rol.
- Samen met de regiegroep van het Lokaal Sportakkoord en andere betrokkenen wordt een 'Sportplatform' ontwikkeld.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1 Gezonde toekomstige sportverenigingen

Het Hogeland vergrijst en daarnaast zien we dat naast de traditionele sportbeleving (bij sportverenigingen) steeds meer mensen op een andere manier hun vrije tijd in (zijn gaan) vullen. Iedere gemeente wil in haar gemeente 'gezonde' toekomstbestendige verenigingen oftewel een vereniging die in staat is zelfstandig haar maatschappelijke rol in te (blijven) vullen. Een groeiende ontwikkeling is dat verenigingen steeds moeilijker hun aanbod georganiseerd krijgen. Vaak komt dit door een terugloop aan leden en een terugloop van vrijwilligers en kader. We zien wel steeds meer samenwerkingsvormen tussen verenigingen en met het onderwijs ontstaan en sportverenigingen hun aanbod aanpassen aan de veranderende behoefte.

2 Groeiende aandacht voor gezonde leefstijl

Naast dat motorische vaardigheden afnemen en Nederlanders 'wereldkampioen' zitten zijn heeft de uitbraak van het coronavirus en hebben de maatregelen die zijn genomen om deze te bestrijden een grote impact op de gezondheidsbeleving van mensen. Algemeen wordt aangenomen dat dit een blijvend effect heeft op het sport- en beweeggedrag van inwoners. Of dit zo is en welk effect dit gaat hebben, is nu nog niet duidelijk. Gecombineerd met meer aandacht voor gezondheidsachterstanden en hedendaagse technologie zorgt dit er wel voor dat mensen steeds meer aandacht hebben voor een gezonde leefstijl. De inzet is om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan en initiatieven met elkaar te verbinden om zo meer inwoners in beweging te krijgen en te houden.

3 Duurzame sportinfrastructuur

Duurzaamheid vraagt een breed en intensief gebruik. Dit is mogelijk waar accommodaties aansluiten bij de aanwezigheid en behoefte van gebruikers en een financieel stabiele situatie aanwezig is. Hierbij denken we ook aan beweegvriendelijke openbare ruimte en meer openbaar toegankelijke sportaccommodaties.

4 Veranderende rol gemeente

Door een meer terugtrekkende overheid worden inwoners steeds meer verantwoordelijk voor hun eigen leefwereld zoals voor sport en bewegen en het organiseren van faciliteiten. Er is daarnaast ook meer aandacht voor de kracht van inwoners. Voor sport en bewegen betekent het naar een andere verhouding in de verantwoordelijkheden van de overheid en die van de sportverenigingen. Dit heeft impact op sportverenigingen en verandert de balans tussen inkomsten en uitgaven van een vereniging onder andere door hogere lasten voor sportverenigingen, lagere subsidies en andere afspraken over realisatie en onderhoud van sportaccommodaties.

5 De Visie Sport en Bewegen sluit aan op diverse (beleids-)visies

De visie sluit aan bij en geeft een verdere invulling aan nationale en regionale (beleids-)stukken zoals het Nationaal Sportakkoord: 'Sport verenigt Nederland', Nationaal Preventieakkoord: 'Een gezond Nederland' en het Gronings Provinciaal Beweegakkoord.

Daarnaast sluit de visie aan op bestaande beleidsstukken van de gemeente Het Hogeland. Denk daarbij o.a. aan het Koersdocument transformatie sociaal domein, het Gezondheidsbeleid, Strategisch Vastgoedbeleid en het Onderhoud en Beheerbeleid. Voorliggende visie levert daarnaast input aan de nog op te stellen Beleidsplannen Sociaal Domein en Samenleving, het Speelvoorzieningenbeleid en aan de Omgevingsvisie met de nog te ontwikkelen Omgevingsplannen.

5.2 Risico's

-

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Aan deze visie zijn geen financiële gevolgen verbonden.

7. Inbreng belanghebbenden

Aansluitend op de ontwikkeling van het Lokaal Sportakkoord hebben verschillende partners en verenigingen meegedacht en meegewerkt aan deze visie onder andere via schriftelijke enquêtes en in Sportcafés. Vanuit het Lokaal Sportakkoord is een regiegroep ontstaan, die actief meedenkt en –werkt. Andere gesprekspartners zijn sportverenigingen die zich hebben georganiseerd vanuit hun sportdisciplines.

Het samenwerken, overleg voeren en in contact staan met partners, verenigingen en ook inwoners willen we een meer structureel karakter geven waarbij ook groepen die niet of weinig zijn aangesloten nadrukkelijk uitgenodigd worden aan te sluiten. We willen daarom in overleg met de regiegroep van het Lokaal Sportakkoord en het Beweegteam Het Hogeland het samenwerkingsnetwerk op het gebied van sport, bewegen verder gaan versterken en gezamenlijk een 'Sportplatform Het Hogeland' inrichten.

Dit netwerk inspireert elkaar, werkt samen en ondersteunt elkaar met als doel het bevorderen van sport en bewegen voor onze inwoners met de nadruk op een gezonde leefstijl. Op welke wijze wij dit samen kunnen versterken, gebeurt in overleg met de regiegroep, onze partners en verenigingen.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Na besluitvorming door de Raad kan gestart worden met de ontwikkeling van uitvoeringsplannen.

8.2 Tijdsplan

De uitvoeringsplannen zullen worden ontwikkeld voor een periode van 3 jaar en zullen in de eerste helft van 2022 ter goedkeuring worden voorgelegd aan het college. Na goedkeuring kan in de tweede helft van 2022 gestart worden met de uitvoering van de plannen.

8.3 Communicatie

Sportverenigingen, andere betrokken organisaties en deelnemers aan de Sportcafés ontvangen een bericht met daarbij een (digitale) Visie Sport en Bewegen in Het Hogeland (2021-2030). Overige inwoners en andere betrokkenen worden geïnformeerd via een nieuwsbericht op de gemeentepagina en de sociale mediakanalen. Dit bericht bevat tevens een uitnodiging om samen te werken aan (onderdelen) van een uitvoeringsplan. In de op te stellen uitvoeringsplannen worden communicatieparagrafen opgenomen.

De gemeentelijke organisatie wordt geïnformeerd over het besluit en de visie wordt met hen gedeeld Op Roemte.

8.4 Evaluatie

De energie die is gestoken in deze visie houden we graag vast. We zien de visie als een kader voor de komende tien jaar. In 2026 vindt een tussentijdse evaluatie plaats en kijken we of de visie nog aansluit en of er aanpassingen gewenst zijn. Deze worden besproken c.q. voorgelegd aan de raad.

Samen met sportverenigingen, inwoners, andere betrokkenen en andere beleidsterreinen binnen de gemeente ontwikkelen we eens in de 3 jaar een uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan zal vastgesteld worden door het college en ter informatie aan de raad worden gezonden.

Jaarlijks delen we de resultaten met de raad.

Bijlage(n):

1. (concept)Raadsbesluit
2. Visie Sport en Bewegen in Het Hogeland (2021 – 2030)

Achterliggende documenten:

-

Plaats, Datum

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding